

د کرنې وزیر:

د کرنې له لارې تر راتلونکو څلورو کلونو پورې خه باندي ۶۰۰ زره مېرمنې پر ځان بسيا کيږي

دواړن شماره پخوانيږئ

آفتاب در کنر،
۷۰۰ جریب زمین
للمی را آبی کرد

۳

د اوږې
له دغو گټو ځان
خبر کړئ!

۳

حاصل املوک تخار
به یک هزار و
۷۰۰ تن رسید

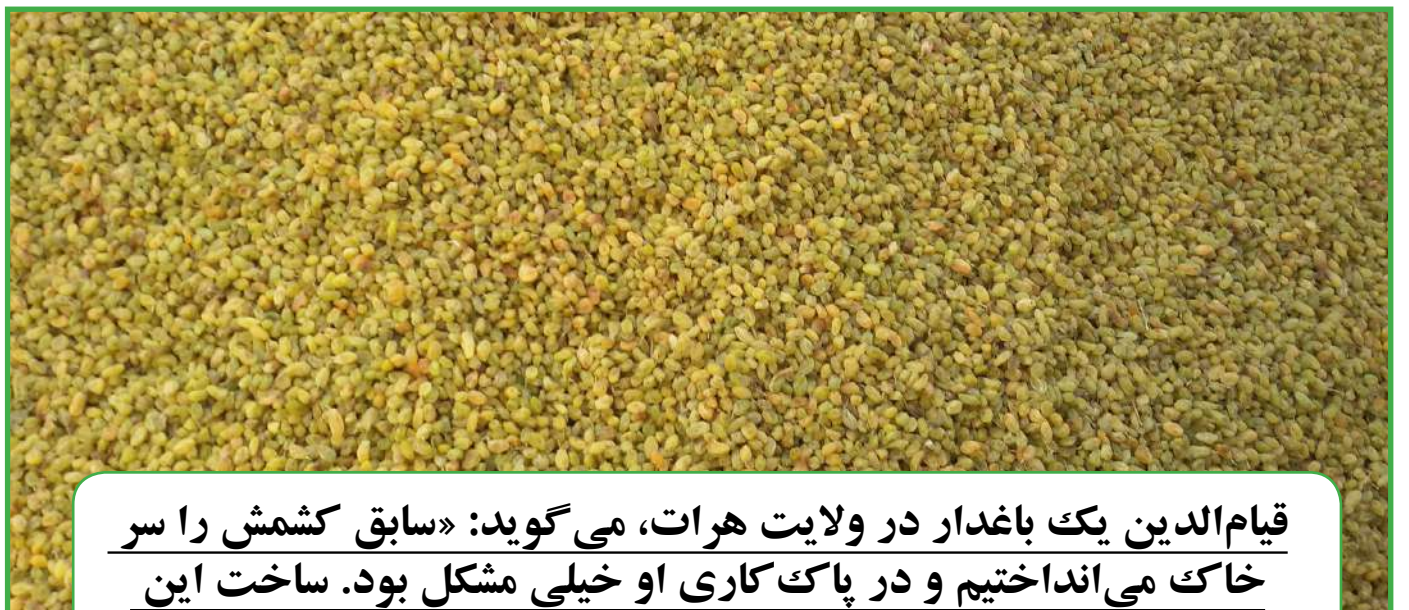
۵

ریاست منابع
طبیعی در ۱۳۹۸
چی کرد؟

۶

ریاست زراعت هرات: تولید کشمش به ۳۵ هزار تن رسید

قیام الدین یک باغدار در ولایت هرات، می گوید: «سابق کشمش را سر خاک می انداختیم و در پاک کاری او خیلی مشکل بود. ساخت این کشمش خانه ها خیلی سهولت ها را ایجاد کرده و کشمش هم از لحاظ کمیت و هم از لحاظ کیفیت خوب به دست می آید.»

فابریکه تولیدی «امید بهار» از «ختیخ لبنیات» شیر خریداری می‌کند

می‌گویند که این فابریکه ظرفیت پروسس ۳۰۰ هزار لیتر شیر را در روز دارد. به گفته‌ی او، این فابریکه قادر است تا لبنیات دیگری از قبیل قیماق، پنیر، چکه، قیماق عسلی، دوغ ذایقه‌دار و قروت نیز کند.

آقای صادق افزود که فابریکه پروسس میوه‌جات امید بهار به تازه‌گی به تولید و پروسس شیر قیماق‌دار آغاز کرده است. به گفته‌ی او، این فابریکه شیر را به نام «ملی» به صورت خالص و به شکل «UHT» پروسس می‌کند.

هم‌چنین محمدحسن رییس اتحادیه ختیخ لبنیات نیز گفت که این اتحادیه در حال حاضر قادر است روزانه شش هزار لیتر شیر تازه جمع‌آوری کند. او افزود که امضای این قرارداد به رشد اقتصاد خانواده‌ها و مالداران کمک می‌کند. محمدحسن از وزارت زراعت، آبیاری و مالداري نیز به خاطر زمینه‌سازی امضای این قرارداد ابراز تشکر کرد.

از اتحادیه ختیخ لبنیات استقبال کرد و گفت که افغانستان برای تولید میلیون‌ها لیتر شیر تازه ظرفیت دارد. آقای درانی افزود که این فابریکه با دیگر اتحادیه‌های تولیدی شیر تازه وصل خواهد شد. به گفته‌ی وزیر زراعت، به هر اندازه‌ای که فابریکه پروسس امید بهار ظرفیت و توانایی داشته باشد، به همان مقدار شیر تازه تولید و آماده می‌شود.

وزیر زراعت هم‌چنین گفت که آغاز روند پروسس شیر، به رشد مالداري و اقتصاد خانواده‌ها کمک کرده و از واردات لبنیات به کشور جلوگیری می‌کند.

در همین حال، مصطفی صادق رییس فابریکه پروسس میوه‌جات امید بهار،

بر اساس قراردادی که به همکاری وزارت زراعت، آبیاری و مالداري میان فابریکه پروسس میوه‌جات «امید بهار» و اتحادیه «ختیخ لبنیات» به امضا رسیده، قرار است این فابریکه تمام شیری که توسط این اتحادیه تولید و آماده می‌شود را خریداری کند. این قرارداد روز دوشنبه، در مقر وزارت زراعت و در حضور نصیراحمد درانی وزیر زراعت، آبیاری و مالداري میان مصطفی صادق رییس فابریکه‌ی پروسس میوه‌جات امید بهار و محمدحسن رییس اتحادیه ختیخ لبنیات، در مقر وزارت به امضا رسید. بر مبنای این قرارداد، اتحادیه ختیخ لبنیات که مرکز آن در ولایت ننگرهار است، باید هر روز بیش‌تر از چهار هزار لیتر شیر تازه‌ی گاو را به فابریکه یاد شده تحویل بدهد.

نصیراحمد درانی وزیر زراعت، آبیاری و مالداري، در مراسم امضای این قرارداد، از اقدام فابریکه پروسس میوه‌جات امید بهار برای خریداری شیر تازه

خودکفایی زنان، در خانواده‌ها شادمانی می‌آفریند

وزیر زراعت، آبیاری و مالداري در کنفرانس توان‌مندسازی زنان زراعت‌پیشه به روز سه‌شنبه ۲۷ قوس ۱۳۹۸، گفت که در چهار سال آینده بیش از ۶۰۰ هزار زن از طریق کارآفرینی در بخش زراعت خودکفا می‌شوند.

این خبر، برای انکشاف پایدار در افغانستان، یک مزده نیک و نویدی ارزنده است.

واقعیت امر این است که توسعه‌ی پایدار و رسیدن به یک جامعه‌ی کاملاً فعال، نیازمند استفاده از توانایی بانوان، ظرفیت‌سازی و کارآفرینی برای زنان است.

افغانستان شاید تنها کشوری باشد که نیمی از جمعیتش که زنان‌اند یا کار مستقلانه ندارند و یا بی‌مزد کار می‌کنند. این وضعیت باعث شده است که زنان از هر جناحی خشونت ببینند و همواره مشکلات اقتصادی‌شان را نتوانند حل کنند.

نداشتن کار و استقلال درآمد برای زنان، برخاسته از سیستم‌های نابه‌کار و قدیمی حاکم در جامعه است.

از آنجایی که مادران بیش‌تر از فرزندان مواظبت می‌کنند، خودکفا نبودن‌شان باعث بدشدن وضعیت تغذیه و رشد کودکان و در نهایت بزرگ‌شدن نسلی ضعیف و بی‌دانش و نامفید می‌شود.

برنامه‌ریزی برای خودکفایی زنان، به معنای پایان‌دادن به سیستم‌هایی است که تا حال سایه‌اش را بر سر زنان با تحمیل خشونت، و بر سر کودکان با سوء تغذیه گذاشته است.

بر اساس برنامه‌ای که وزارت زراعت برای توان‌مندسازی اقتصادی زنان روی دست گرفته، قرار است تا چهار سال آینده ۶۱۶ هزار و ۶۰۰ زن با اجرای برنامه‌های زراعتی، از نگاه اقتصادی روی پاهای خودشان ایستاد شوند.

در این برنامه، قرار است ۶۷ هزار و ۶۰۰ زن در عرصه‌ی زراعت، با توزیع باغچه‌های خانه‌گی، قوریه، سبزه‌خانه و پروسس این محصولات تحت پوشش قرار گیرند. هم‌چنین ۴۲ هزار و ۶۰۰ زن دیگر از طریق توزیع فارم‌های کوچک مرغداری، مالداري، زنبورداری و نگهداری گوسفند و بز در چهار سال آینده تحت حمایت قرار می‌گیرند. همین‌طور به ۱۰۵ هزار و ۸۰۰ زن هم در بخش ترویج، بر مبنای تقاضای مردم، آموزش داده می‌شود. ۲۰۰ زن نیز از طریق ایجاد مارکیت ویژه برای زنان و بازاریابی تحت حمایت‌های اقتصادی قرار می‌گیرند.

در کنفرانس ملی توان‌مندسازی زنان در بخش زراعت، روی ساخت استراتژی پنج‌ساله برای زنان فعال در بخش زراعت نیز سخن گفته شد و مشورت‌های نماینده‌گان زنان زراعت‌پیشه برای شامل کردن در استراتژی پنج‌ساله‌ی حمایت از زنان زراعت‌پیشه گرفته شد.

برداشتن این گام‌های اساسی به منظور تقویت اقتصاد بانوان و رشد کاروبار مستقلانه‌ی آن‌ها می‌تواند به خانواده‌ها روحیه‌ی شادمانی و افزایش درآمد، به کودکان فرصت‌های مصونیت غذایی و آموزشی و به زنان کاهش خشونت و خودکفایی اقتصادی را هدیه بدهد.

امید داریم این برنامه‌ها با جدیت بیش‌تر تطبیق و برنامه‌های مستمر دیگری نیز در این زمینه راه‌اندازی شود.

د کرنې، اوبو او انرژۍ او کلیو پراختیا وزارتونو ترمنځ د ارغنداب د اوبو لگولو پروژې غونډه وشوه

راز د غلو دانو او حیواناتو کښت لپاره مناسبه ځمکه ده. په دې حوزه کې د مگري د اوبولگولو وړ ۵۴ زره او ۸۸ هکتاره ځمکې دي، چې ددې پروژې تر پلي کېدو وروسته به دغه کچه ۶۵ او اند ۹۰ زره هکتارو ته ورسېږي.

یاده پروژه د اقتصادي ودې لامل او د اوبو غیر منظم مدیریت ته د پاي ټکي کېږي. ددې ترڅنگ دا پروژه به د اوبولگولو د زیربناو مدیریت او د څارنې او کنټرول د سیستمونو ملاتړ هم وکړي.

لپاره د ځمکې پر مطالعاتو او د کانالونو د سروې او ډېزاین په هکله هم خبرې اترې وشوې.

د سروې له مخې د ارغنداب حوزوې ځمکې د سبو، انگورو او نورو بڼو او دغه

د کرنې، اوبولگولو او مالداري وزارت د اوبولگولو او طبیعي سرچینو مرستیال ښاغلي حشمت الله غفوري په مشرۍ د کرنې، د کلیو او پراختیا او د اوبو او انرژۍ وزارتونو ترمنځ د ارغنداب اوبولگولو پر پروژې خبرې اترې وشوې.

په دې غونډه کې د پروژې پر موخو، د کار پر پیلېدو، د سیمه ییز دفتر پر جوړولو او د کارکوونکو پر استخدام خبرې اترې وشوې. ددې ترڅنگ په دې غونډه کې د ارغنداب د اوبولگولو د پروژې د خاورې، اوبو او کرنې

۲۵۰ مرکز پروسس میوه‌جات و سبزیجات در بادغیس ساخته می‌شود

هریک از این بسته‌ها شامل ۴۷ قلم وسیله مورد نیاز برای پروسس میوه‌جات و سبزیجات می‌باشد. ارزش هریک از این بسته‌ها به ۵۵ هزار و ۷۵۰ هزار افغانی می‌رسد.

این مراکز در ولسوالی‌های قadas، جوند و بالامرغاب ساخته می‌شوند.

ریاست زراعت، آبیاری و مالداري ولایت بادغیس، اعلام کرده که ۲۵۰ مرکز کوچک پروسس میوه‌جات و سبزیجات در این ولایت ساخته می‌شود.

ریاست زراعت بادغیس می‌گوید که برای ساخت این مراکز بسته‌هایی از مواد و لوازم مورد نیاز به ۲۵۰ زن توزیع شده است.

اطلاعاتو ته د لاس رسي کمیسیون د کرنې وزارت څخه په منډې سره وویل:

کرنې وزارت د اطلاع رسونې الګودي

په دې باور دي، چې معياري نظارتونه، او اطلاعاتو ته د لاس رسي د کمیسیون قانوني سفارشونه د اطلاع رسوني په برخه کې د استتیا برابرولو په پار اغېزناک دي؛ په همدې موخه د کرنې اوبولگولو او مالداري وزارت متقابلا اطلاعاتو ته د لاس رسي کمیسیون څخه د هراړخیزو هلوځلو په پار مننه کوي او هیله لري، چې د کرنې وزارت سره د یاد کمیسیون معياري نظارتونه او مشورتي همکارۍ دوامدار وي تر څو په ګډه وکولاشو چې، هېوادوالو پرمخ د معياري اطلاع رسونې ښې څپرکۍ خلاص کړو.

باید وویل شي، چې اطلاعاتو ته د لاس رسي د کمیسیون په وروستی ارزونه کې د بودیجوي واحدونو په منځ کې د کرنې وزارت لومړي مقام خپل کړي دي.

«د کرنې، اوبولگولو او مالداري وزارت څخه د قدراني» تر موضوع لاندې کښل شوې: «اطلاعاتو ته د لاس رسي کمیسیون اطلاعاتو ته د لاس رسي د تامین او دغه راز د اطلاعاتو غوښتونکو ته پر خپل وقت د معلوماتو وړاندې کولو په برخه کې ستاسو له فعالیتونو او هر اړخیزو همکاريو مننه کوي.»

اطلاعاتو ته د لاس رسي کمیسیون په دوام کې کښلي: «اطلاعاتو ته د لاس رسي په برخه کې ستاسو له همکاريو مننه کوو.»

د کرنې، اوبولگولو او مالداري وزارت

اطلاعاتو ته د لاس رسي کمیسیون د کرنې، اوبولگولو او مالداري وزارت ته د مکتوب په استولو سره، اطلاعاتو ته د لاس رسي د تامین او دغه راز اطلاعاتو غوښتونکو ته پر خپل وقت د معلوماتو وړاندې کولو په برخه کې د کرنې وزارت له «فعالیتونو او هراړخیزو همکاريو» مننه او ستاینه کړې.

په ۱۳۸۳/۲۸۲ ګڼه مکتوب کې، چې اطلاعاتو ته د لاس رسي د کمیسیون د مشر عین الدین بهادري په لاسلیک سره د ۱۳۹۸ یم د لېنډۍ په ۱۸ مه نېټه د کرنې وزارت ته استول شوې ده

آفتاب در کُـنـر، ۷۰۰ جریب زمین للمی را آبی کرد

✍ نورى

آبیاری از طریق انرژی آفتابی یا سیستم سولری بیش از ۷۰۰ جریب زمین للمی را در ولایت کُـنـر به زمین‌های به آبی بدل کرد.

ریاست زراعت، آبیاری و مالداری ولایت کُـنـر می‌گوید، این ولایت کوهستانی است، زمین کم و کوه‌های فراوان دارد. به قول این ریاست، آن‌ها خواستند کاری کنند که از کار کم، نتیجه زیاد به دست بیاورند. به گفته این ریاست در جغرافیای کوهستانی کُـنـر، برق خورشیدی نتیجه‌ی عالی می‌دهد.

ریاست زراعت کُـنـر می‌گوید که آنان از همین خاطر در سال گذشته درخواست پول کردند که سیستم آبیاری با برق خورشیدی در این ولایت ساخته شود تا از آب دریای کُـنـر استفاده‌ی بیش‌تر شود. دولت هم به این درخواست کُـنـری‌ها لیبیک گفت و پول تقاضا شده‌شان را منظور کرد.

سیستم‌های سولری آبیاری ساخته شدند. این سیستم‌های آفتابی، برای باشنده‌گان ولسوالی وته‌پور، مرهور، سراکانو و نرنگ ساخته شده است.

انعام‌الله سایی رییس زراعت، آبیاری و مالداری ولایت کُـنـر می‌گوید: «یکی از اولویت‌های ما استفاده بیش‌تر از آب دریای کُـنـر است. از همین خاطر تلاش کردیم تا زمین‌های بیش‌تر را سبز سازیم،

در ضمن آب دریای کُـنـر را مدیریت کنیم، استفاده از برق خورشیدی نتیجه خوب داده و در ولسوالی‌های وته‌پور، نرنگ، سرکانو و مرهور از این سیستم استفاده شده و زمین‌های للمی راه آبی ساختیم، در نظر داریم بیش از هفت هزار جریب زمین دیگر را نیز در سال‌های بعدی از این طریق آبیاری کنیم.»

عبدالقدوس مدیر آبیاری ریاست زراعت ولایت کُـنـر در این مورد می‌گوید: «۲۷ سیستم سولری جور کردیم، زمین‌های خشک و للمی راه، زمین‌های آبی ساختیم و مردم حالا دو فصل حاصل می‌گیرند، زمین‌ها در سال اول مصارفش را کشیده است. این سیستم سولری مجهز با ۲۴ شیشه سولر، ذخیره آب، پمپ و دیگر وسایل است.»

مدیر آبیاری کُـنـر می‌گوید: «علاقه‌مندی مردم زیاد است، نظر به امکانات کار کردیم، بعد از ساخت این شبکه‌ها بیش از ۷۰۰ عریضه از مردم آمده تا برای‌شان این

ریاست زراعت هرات: تولید کُـشـمـش به ۳۵ هزار تن رسید

✍ حشمت‌الله حبیبی

هم‌زمان با افزایش ۱۵ درصدی محصولات انگور در ولایت هرات، میزان تولید کُـشـمـش نیز امسال به ۳۵ هزار متریک تُـن رسیده است.

ریاست زراعت، آبیاری و مالداری ولایت هرات، می‌گوید که احداث باغ‌های جدید به سیستم چله‌ای، معرفی نژادها (ورایتی‌های تجارتنی، کنترل و مدیریت همه‌جانبه باغ‌ها، توزیع وسایل معیاری برای جمع‌آوری محصول، اعمار کُـشـمـش‌خانه‌های معیاری، معرفی روش‌های موثر پروسس و بسته‌بندی، ارتقای ظرفیت باغداران و معرفی محصولات به بازارهای داخلی و خارجی توسط وزارت زراعت، از عواملی‌اند که باعث افزایش حاصلات انگور و بلند رفتن میزان تولید کُـشـمـش در این ولایت شده است.

این ریاست می‌افزاید که در سال جاری بیش از ۸۰ کُـشـمـش‌خانه در ولسوالی‌های انجیل، گذره، کرخ، پشتون‌گذر، اوبی و

چشت ساخته شده است.

در همین حال، گل‌احمد یکی از باغداران در ولایت هرات، می‌گوید که کار و فعالیت وزارت زراعت برای تولید کُـشـمـش معیاری موثر بوده است. او گفت: «با همکاری که وزارت زراعت در عرصه تاک‌داری و ساخت کُـشـمـش‌خانه با ما داشته است، حالا ما می‌توانیم که کُـشـمـش پاک و بدون خاک به دست آوریم و از ضایعات جلوگیری کنیم.»

قیام‌الدین یک باغدار دیگر نیز در ولایت

هرات، می‌گوید: «سابق کُـشـمـش را سر خاک می‌انداختیم و در پاک‌کاری او خیلی مشکل بود. ساخت این کُـشـمـش‌خانه‌ها خیلی سهولت‌ها را ایجاد کرده و کُـشـمـش هم از لحاظ کمیت و هم از لحاظ کیفیت خوب به دست می‌آید.»

پروسس انگور یا تولید کُـشـمـش در هرات به دو شکل آب‌جوشی و کُـشـمـش سبز صورت می‌گیرد. در حال حاضر بهای یک کیلو کُـشـمـش تولیدی از کُـشـمـش‌خانه‌های سنتی به ۹۰ افغانی در حالی که قیمت فی کیلو

قسم شبکه‌ها بسازیم، از این شبکه‌های خورشیدی بیش از ۶۰۰ خانواده مستفید شده‌اند، در ساخت این سیستم‌های آفتابی سهم مردم ۲۰ فی‌صد و سهم وزارت زراعت ۸۰ درصد است.»

ممتاز یک‌تن از باشنده‌گان ولسوالی وته‌پور کُـنـر به هفته‌نامه‌ی دهقان می‌گوید: «زمین‌های خشک و للمی ما در نتیجه ساخت این شبکه سبز شده، تنها ۱۵ جریب زمین من به زمین آبی بدل شده، سابق گندم للمی کشت می‌کردیم، حالا باغ مالت، شفتالو و لیمو جور کردیم، بعضی زمین‌های‌مان را سبزی کشت می‌کنیم، سابق اگر باران می‌شد خوب، اگر نمی‌شد زمین‌های للمی ما می‌سوخت، در سابق اگر باران می‌شد یک فصل حاصل می‌گرفتیم، حالا از زمین‌های‌مان دو فصل حاصل می‌گیریم. از دولت می‌خواهیم که این قسم کارها را برای ما بیش‌تر بکند، زمین‌های دیگر للمی نیز داریم که نیاز به آب دارد، مردم فقیر هستیم و نیاز بیش‌تر به همکاری داریم.»

این مرد می‌افزاید که بیش از ۵۰ جریب زمین منطقه‌ی‌شان در نتیجه ساخت سیستم‌های آبیاری آفتابی، آبی شده است. این کار به منظور مدیریت و استفاده بیش‌تر از آب دریای کُـنـر صورت گرفته است. چون در گذشته، از استفاده‌ی کم‌تر از آب این دریا و سرازیر شدن آن به کشور همسایه انتقاد می‌شد.

کُـنـر در شرق کشور از ولایت‌های زیبا و زراعتی است. دریای کُـنـر بستر خوبی برای زراعت برای مردم این ولایت مساعد ساخته است. وزارت زراعت هم تلاش می‌کند تا بیش‌تر، از این آب‌ها استفاده شود. تطبیق شبکه‌های آبیاری خورشیدی نمونه‌ای از این فعالیت‌ها است.

کُـشـمـش سبز محصول کُـشـمـش‌خانه‌های جدید به اضافه‌تر از ۱۳۰ افغانی در بازار ولایت هرات خرید و فروش می‌شود. در حال حاضر اضافه‌تر از ۵۰ نوع انگور در باغ‌های ولایت هرات در مساحت بیش‌تر از هشت هزار هکتار زمین در حال پرورش است و این رقم رو به افزایش می‌باشد. از سال ۲۰۱۵ به این طرف، بیش از ۴۳۰ کُـشـمـش‌خانه در سراسر هرات ساخته شده و در آن کُـشـمـش به صورت معیاری خشک و نگهداری می‌شود.

در همین حال،
گل‌احمد یکی از باغداران
در ولایت هرات، می‌گوید که
کار و فعالیت وزارت زراعت
برای تولید کُـشـمـش معیاری
موثر بوده است. او گفت: «با
همکاری که وزارت زراعت
در عرصه تاک‌داری و ساخت
کُـشـمـش‌خانه با ما داشته است،
حالا ما می‌توانیم که کُـشـمـش
پاک و بدون خاک به دست
آوریم و از ضایعات
جلوگیری کنیم.»

داوړې له دغو گټو ځان خبر کړئ!

کله جمعه گل اشرفی

اوږه د زرگونو کلونو راهیسې د گټورو او روغتیایي ځانگړتیاوو درلودو له اړخه هم خواږه او هم درمل گڼل کېدله، خو اوسنیو طبیې څېړنو روغتیا ته د اوږې گټورتوب نور هم په ډاگه کړي دي.

د اوږې ډېرې روغتیایي گټې په هغو سلفر لرونکو مرکباتو کې نغښتي، چې د اوږې د غوڅولو او پاکولو وروسته یې په ترکیب کې زیاتېږي. د اوږې له خوړولو وروسته دغه مکربات بدن ته ننوزي او په ټول بدن باندې درمانونکي اغېزکوي.

اوږه د بدن معافیتي سیستم غښتلي کوي او مکروبي ناروغیو پر وړاندې د بدن مقاومت لوړوي.

د یوې طبیې څېړنې موندنې ښيي چې د اوږې خوړل په ریزش باندې د اخته کېدو چانس راکموي او همداشان ددغې ناروغۍ موده لنډوي.

د علمي څېړنو د موندنو، له مخې د اوږې خوړل د وینې فشار راکموي او په قلبې او د رگونو په ناروغۍ باندې د اخته کېدو د خطر او همداشان د مغزي او قلبې سکټو مخنیوي

کوي.

یوې بلې څېړنې ثابته کړې، چې په ورځ کې د اوږې د ۶۰۰ نه تر ۱۵۰۰ ملي گرامه پوډر یا د اوږې د څلور پلټو خوړل د اټینولول (د وینې د فشار د کمولو درمل) په اندازه د وینې د فشار د کمولو لپاره گټور دي.

اوږه او اجزاوې یې د وینې غوړ راکموي او پدې توگه د زړه او د رگونو ناروغیو باندې د اخته کېدو مخنیوي کوي.

د څو علمي څېړنو موندنې ښيي، چې د

اوږې خوړل په وینه کې د بدو کولسترولو او ترايگلايسراید د کمولو لامل کېږي او پدې ډول زړه او رگونه سلامت ساتي.

سرېره پر دې اوږه کې انتني اکسیدانتونه شته چې په الزایمر او عقلي زوال باندې د اخته کېدو مخنیوي کوي.

یوې نوې څېړنې ښودلې چې په اوږه کې موجود انتیاکسیدانتونه د بدن د ساتنې میکائیزم غښتلي کوي، په ځانگړې توگه د مغزو انساج قوي کوي او د هغې د له منځه تللو او ورستېدلو مخنیوي کوي، چې له کبله یې په الزایمر او د عقل په زوال باندې د اخته کېدو امکان ټیټېږي.

په چین کې یوې بلې څېړنې موندلې چې په اوږه کې شته انتي اکسیدانتونه د سرطان ناروغۍ باندې د اخته کېدو مخنیوي کوي او حتي هغوي چې سگرت څکوي په سرطان ناروغۍ باندې یې تر یوه حده د اخته کېدو مخنیوي هم کوي.

په لرغوني وختونو کې اوږه هغو ورزشکارانو

ته د قوت ورکونکې مادې په توگه ورکول کېدله چې په لرغوني یونان کې به یې په ورزشي سیالیو کې ونډه اخیستله.

اوس څېړنو ثابته کړې، چې د شپږو اونیو لپاره د اوږې د غوړو خوړل د قلبې ناروغانو نبض او د زړه حرکت تر ۱۲ سلنې راکموي او د هغوي د بدن فزیکي فعالیت ښه کوي.

د یوې بلې څېړنې موندنو ښودلې چې د بدني تمرین او ورزش نه زیږنده ستیراکیداي شي د اوږې په خوړلو سره راکمه کړاي شي.

د اوږې خوړل په بدن کې د زهر لرونکو فلزاتو د اثر د دفع کولو لامل کېږي. د یوې څېړنې موندنو ښودلې چې د اوږې خوړل کېدای شي په وینه کې د سرب اندازه تر ۱۹ سلنې پورې راټیټه کړي.

گټو نورو څېړنو ښودلې چې اوږه په ځانگړې توگه په ښځو کې د هډوکو د ورسیدو مخه نیسي. اوږه او پیاز همداشان د مفصلونو د پړسوب په درملنه کې گټور دي.

له ټولو نه مهمه دا چې اوږه د خوړو ذایقه او خوند ښه کوي او خوړو ته ښه طعم او بوي ورکوي.

خو ددې ټولو گټو ترڅنګ باید د اوږې یو شمیر ستونزې هم په پام کې ونیسو؛ د اوږې خوړل د خولې د بوي لامل کېږي، په ځینو هېوادونو کې اوږه د زیتون د غوړو او مالګې سره مخلوط کوي، چې د سخت بوي مخه یې ونیول شي.

همداشان ځینې کسان له اوږې سره حساسیت لري. له دې سرېره هغوي، چې د وینې توبدنې په مشکل اخته دي او یا د وینې د رقیق کېدو درمل خوري باید د اوږې په خوړولو کې احتیاط وکړي، ځکه کېدای شي چې د اوږې زیات مصرف د خونریزی د زیاتوالي لامل شي.

حاصل ستروس کمر ۱۵ درصد نسبت به سال پار افزایش یافته است

کله شجاع الحق

کشت می‌کردیم، از زمین گندم آن حدود ۲۰ هزار افغانی سالانه حاصل می‌گرفتیم، بعد از این که باغ مالتنه جوړ کدیم، حاصل سال اول مالتنه ۱۰ هزار افغانی بود، اما امسال از دو جریب زمین باغ ۱۶۰ هزار افغانی فروش کردیم، ۲۰ جریب زمین دیگر هم دارم، از پول فروش میوه‌ی باغ مالتنه، در سال‌های بعد می‌خواهم که باغ‌های بیش‌تری بسازم، با باغداری، ۹۰ درصد در زنده‌گی ما تغییر آمد، امسال تاجر آمد به باغ، مالتنه‌ی مرا خرید.» ولایت‌های شرقی چون ننگرهار، کنر و لغمان بهترین جاها برای ساخت باغ‌های ستروس شناخته شده است. دولت هم به این ولایت‌ها توجه بیش‌تر دارد. در چند سال گذشته هزاران جریب زمین در این ولایت‌ها باغ ستروس ساخته شده است. چون واردات مالتنه، نارنج و لیمو از کشورهای همسایه به خصوص پاکستان، سالانه به ۲۰۰ هزار تن می‌رسد، از همین خاطر تمرکز بیش‌تر به احداث باغ‌های ستروس در این ولایت‌ها است.

سکتور زراعت تمرکز دارد تا باغ‌های ستروس را بیش‌تر بسازد، تا از یک طرف زمینه‌ی اشتغال را برای مردم مساعد بگرداند و از طرف دیگر، افغانستان را به خودکفایی نزدیک کند.

زمین باغ مالتنه جوړ کدیم، فعالیت‌های ما در تمام ۱۶ واحد اداری کنر است، پلان داریم در سال‌های بعدی، باغ‌های بیش‌تر بسازیم.»

این در حالی است که باغداران از به میان آمدن تغییر مثبت در زنده‌گی‌شان با باغداری خبر می‌دهند.

گل محمد یکتن از باغداران ولسوالی شیگل ولایت کنر در مورد باغش می‌گوید: «بخشی از زمین ما ریگ بود، قسمت دیگری از آن علف‌زار بود، در علف‌زار آن حیوانات‌مان را می‌چرانیدیم، در بخشی از آن جواری و گندم

زمین‌های خشک و للمی را که کمتر استفاده می‌شود، به باغ‌های ستروس بدل کنند.

در عین حال ولی‌خان خاورین مسوول ولایتی برنامه‌ی باغداری و مالداری وزارت زراعت «NHLP» وزارت زراعت در کنر می‌گوید: «از سال ۲۰۱۴ تا حال در کنر فعالیت داریم، در این مدت چهار هزار جریب زمین را باغ جوړ کردیم که بیش‌ترین آن باغ‌های ستروس است، باغ‌هایی ساخته‌ایم، سر حاصل آمده، مردم علاقه بیش‌تر گرفتند، چون باغداری سه سال اول زحمت دارد، بعد سر حاصل می‌آید درآمد خوب دارد، امسال ۳۶۰ جریب

ریاست زراعت، آبیاری و مالداری ولایت کنر می‌گوید که این ولایت بستر خوبی برای احداث باغ‌های ستروس است. از همین خاطر بر اساس پلان استراتژیک ساخت باغ میوه‌های خانواده ستروس، دست‌آوردهایی نیز در این بخش به دست آمده است. انعام‌الله ساپی رییس زراعت، آبیاری و مالداری کنر می‌گوید: «این ریاست توانسته است سه هزار و ۲۰۰ جریب زمین را برای مردم کنر باغ ستروس بسازد که حالا این باغ‌ها به ثمر رسیده است.»

به گفته‌ی آقای ساپی: «حاصل مالتنه کنر امسال به ۹۰۰ تن، نارنج به دو هزار و ۹۰۰ تن و لیمو به پنج هزار و ۵۰۰ تن می‌رسد، ممکن است از این مقدار هم بیش‌تر شود، چون هنوز حاصلات ما به صورت کامل برداشت نشده، تخمین ما نشان می‌دهد که ارزش مجموعی این مقدار ستروس به ۱۱۰ میلیون افغانی برسد.»

رییس زراعت ولایت کنر می‌افزاید که کنر هوا و خاک مناسب برای ساخت باغ‌های ستروس دارد. از همین خاطر تلاش دارند تا

ریاست منابع طبیعی در ۱۳۹۸ چی کرد؟

ش. نوری

پروژه تنظیم منابع طبیعی به اشتراک مردم

۱. بخش تنظیم و مدیریت جنگل‌ها:

– آموزش و آگهی دهی ۲۵ انجمن جنگل‌داری در چهار ولایت و در امور احداث قوریه در ولایت‌های (کنر، لغمان، سمنگان و بادغیس).
– احداث ۳۰ قوریه خانه‌گی به ظرفیت تولیدی ۱۲۰ هزار نهال پسته غرض احیا و قروغ ساحه ۱۵۰ هکتار جنگل‌های طبیعی تخریب شده پسته، برای ۳ انجمن جنگل‌داری در ولایت سمنگان.

– حفر ۱۲۸ هزار چُقرک در ساحه ۱۶۰ هکتار، بذر مستقیم پسته در آن و حفظ و مراقبت و آبیاری نوجست‌ها و نهال‌ها توسط ۱۶ انجمن در ولایت بادغیس (۱۰ هکتار فی انجمن).
– احیای و حفاظت ۱۲.۵ هکتار ساحه جنگل چهارمغز از طریق غرس (۶۵۹۰) هزار نهال چهارمغز (که قبلاً توسط ۱۹ انجمن جنگل‌داری تولید شده است) در ولایت کنر
– اعمار ۲۴۲۵ متر مکعب چکدم (بند محافظتی) در ساحات آسیب پذیر ولایت کنر از طریق استخدام کارگر از مردم محل تحت مدیریت انجمن‌های جنگل‌داری.

– احداث ۵۷ قوریه خانه‌گی (۲۰ قوریه در ولایت کنر و ۳۷ قوریه در ولایت لغمان) به ظرفیت تولیدی ۳۴۲ هزار نهال غرض احیای ۴۲۷.۵ هکتار جنگل طبیعی جلفوزه و چهارمغز تخریب شده برای ۶ انجمن جنگل‌داری در ولایت لغمان و کنر.
– فراهم‌آوری ظرفیت‌های کاری و تسهیلات لازم برای ۸۷ قوریه خانه‌گی در ولایات کنر، لغمان و سمنگان.

– خریداری ۱۴ قلم اجناس وسایل مبارزه با حریق جنگل برای ایجاد مراکز حریق در ولایت کنر و لغمان
– آموزش ۵۰ نفر افراد داوطلب از جامعه محلی در هر یک از ولایات کنر و لغمان جمعاً ۱۰۰ نفر در بخش مبارزه با حریق جنگل‌ها
– احیا و قروغ ساحه ۵۰ هکتار جنگل جلفوزه در ولایت لوگر به کمک ۱۰ پروژه عایداتی از طریق بذر مستقیم.

– اعمار ۴ ذخیره آب و خریداری واترپمپ، سولر و پایپ برای آبیاری نهال‌های چهارمغز در ولایت کنر.

– احیای و قروغ ۳۱۰ هکتار جنگل‌های طبیعی تخریب شده پسته در ولایات سمنگان و بادغیس.

– احیای و قروغ ۵۰ هکتار ساحه جنگل تخریب شده جلفوزه در ولایت لوگر از طریق بذر مستقیم.

– احداث ۵۷ قوریه خانه‌گی به ظرفیت تولیدی ۳۴۲ هزار نهال به منظور احیای ۴۲۷.۵ هکتار ساحات جنگل‌های تخریب شده جلفوزه و چهارمغز در ولایات کنر و لغمان.

احیای فارم‌های تکثیری غرض سرسبزی و گسترش فضای سبز:

۱- احیای و حفاظت قوریه‌ها:

– احیای ساحه (۲۱۷) جریب قوریه در ۲۷ ولایت کشور به استثنای ولایات (نیمروز، زابل، نورستان، خوست، ارزگان) و تولید (۲,۱۷۰,۰۰۰) دو میلیون و ۱۷۰ هزار نهال.

– احیا، موزی ۵ جریب قوریه در ولایت فاریاب جهت تولید سالانه ۵۰,۰۰۰ هزار نهال.

– احداث موزی ۲۵ جریب جنگل باغ‌های چنار

در ولایت لوگر تهیه و خریداری (۳۳۲۵۰) نهال ریشه‌ای چنار.

– آماده‌سازی جنگل باغ ولسوالی بلخ بعد از ترتیب نقشه و احداث سرک‌های عمومی و فرعی حفر چاه عمیق و قطع درختان مصاب به امراض برای تولید نهال (احداث ۳ هزار متر سرک‌های عمومی و فرعی، قطع ۳۰۰ درخت پیر و مصاب به امراض و کنده کشی آن.

– احداث ۸۰ قطعه باغ یک جریب بادام در ولایت سمنگان و تهیه و خریداری (۵۲۸۰) نهال ریشه‌ای بادام و توزیع آن به جوامع محلی.
– احداث ۱۰۰ قطعه باغ یک جریب عناب در ولایت فراه تهیه و خریداری (۱۶۶۰۰) نهال ریشه‌ی عناب.

۲- فراهم‌آوری تسهیلات فارم‌ها از طریق اعمار دیوار احاطه، تجهیز سامان آلات و ابزار کار:

– حفر ۱ حلقه چاه عمیق با نصب سیستم انرژی آفتابی در فارم تکثیری ولایت بلخ.
– حفر یک حلقه چاه عمیق با نصب سیستم انرژی آفتابی در ولسوالی بگرامی کابل.
– خریداری، انتقال و نصب یک کانتینر ۲۰ فُت و یک کانتینر کونکس ۴۰ فوت در فارم بگرامی کابل.

– استخدام شش محافظ به منظور حفاظت و مراقبت فارم‌های جدیداً احداث شده.
– اعمار و احاطه دیوار فارم سر جنگل ولایت هرات بطول ۹۹۰ متر.
– حفر یک حلقه چاه عمیق در فارم قوریه پغمان.
– ترمیم یک تمیر و چهار سبز خانه در قوریه پغمان و بی‌بی مهرور.

۳- بخش اعمار دیوار احاطه فارم‌های ولایت تخار:

احیا ۱۲۷۷۷ متر دیوار احاطه فارم‌های بنگی، ورسج، کلفگان، فرخار، خواجه عار و چاه عمیق در مرکز ولایت تخار
– فارم بنگی ۲۵۵۲ متر در ولسوالی بنگی ولایت تخار.

– فارم ولسوالی ورسج ۴۱۰۴ متر
– فارم ولسوالی کلفگان ۳۱۶۶.۵ متر.
– فارم ولسوالی فرخار ۴۴۱ متر.
– فارم ولسوالی خواجه غار ۱۶۴۷.۵ متر.
– فارم مرکز چاه عمیق ۸۶۶ متر.
اعمار یک تعمیر بشکل پخته و اساسی در فارم چاه عمیق مرکز ولایت تخار.

۲. تنظیم، مدیریت و احیای چراگاه‌ها، تثبیت ریگ‌های روان و نباتات طبی (ریاست چراگاه‌ها):

(الف): تنظیم همه جانبه چراگاه‌ها مبنی بر مشارکت مردم:

– آموزش ۲۰ انجمن چراگاه‌داری در ۱۲ ولایت ایجاد و در امور تنظیم چراگاه(کنندز، بلخ، جوزجان، سمنگان، غزنی، غور، میدان وردک، هرات، بدخشان، تخار و بغلان)
– بهبود موزی ۱۸۲۷.۵ هکتار چراگاه طبیعی

به شیوه للم بذر و وضعیت موزی ۲۸۰ هکتار چراگاه‌های حصار شده سال‌های قبل با تطبیق چرای متناوب.

(۱) احیای ۵۰ هکتار چراگاه با بذر ۲۵۰ کیلو گرام تخم رشقه در ولایت میدان وردک.

(۲) احیای ۵۰ هکتار چراگاه با بذر ۲۵۰ کیلو گرام تخم رشقه در ولایت غزنی.

(۳) احیای ۳۴۳ هکتار چراگاه با بذر ۱۷۱۵ کیلو گرام تخم رشقه در ولایت سمنگان.

(۴) احیای ۹۷ هکتار چراگاه با بذر ۶۱۵ کیلو گرام تخم رشقه در ولایت بلخ.

(۵) احیای ۱۲۳ هکتار چراگاه با بذر ۴۸۵ کیلو گرام تخم رشقه در ولایت جوزجان.

(۶) احیای ۳۱۴.۵ هکتار چراگاه با بذر ۱۵۷۳ کیلو گرام تخم رشقه در ولایت بدخشان.

(۷) احیای ۳۰۳ هکتار چراگاه با بذر ۱۵۱۵ کیلو گرام تخم رشقه در ولایت تخار.

(۸) احیای ۳۰۳ هکتار چراگاه با بذر ۱۵۱۵ کیلو گرام تخم رشقه در ولایت بغلان.

(۹) احیای ۵۰ هکتار چراگاه با بذر ۲۵۰ کیلو گرام تخم رشقه در ولایت کنندز.

(۱۰) احیای ۱۴۴ هکتار چراگاه با بذر ۷۲۰ کیلو گرام تخم رشقه در ولایت هرات.

(۱۱) احیای ۵۰ هکتار چراگاه با بذر ۲۵۰ کیلو گرام تخم رشقه در ولایت غور.

(۱۲) بهبود وضعیت موزی ۲۸۰ هکتار ساحه چراگاه حصار شده طی سال‌های قبل از طریق تطبیق سیستم تناوب چرا.

(۱۳) تولید ۳۲۰۰ کیلو گرام تخم علوفه با کیفیت به منظور احیای ساحات چراگاه‌های تخریب شده از طریق ادامه فعالیت‌های تخنیکی در موزی ۸ هکتار مراکز ارائه خدمات تنظیم چراگاه‌ها در ولایات غزنی و غور (ب): تثبیت ریگ‌های روان و جلوگیری از توسعه صحرا:

– تثبیت ریگ‌های روان در ساحه ۱۸۲.۵ هکتار از طریق تولید و غرس ۱۸۲۵۰۰ نهال ریشه دار و ساحه ۲۰ هکتار ریگ روان با بذر ۲۰۰ کیلو گرام تخم گز، سکساول، سیلون، و تاغ در ولایات (کنندز، بلخ، جوزجان، فاریاب و هرات).
(۱) تثبیت ۴۷.۵ هکتار ساحه ریگ ریگ روان با غرس ۴۷۵۰۰ نهال گز، تاغ، سکساول در ولایت بلخ.

(۲) تثبیت ۶۵ هکتار ساحه ریگ روان با غرس ۶۵۰۰۰ نهال گز، تاغ، سکساول در ولایت جوزجان.

(۳) تثبیت ریگ‌های روان در ساحه ۲۰ هکتار از طریق غرس و آبیاری ۲۰ هزار نهال گز، تاغ، سکساول در ولایت فاریاب.

(۴) تثبیت ۲۰ هکتار ساحه ریگ روان با غرس ۲۰۰۰۰ نهال گز، تاغ، سکساول در ولایت کنندز.

(۵) تثبیت ریگ‌های روان در ۵۰ هکتار ساحه، و آبیاری ۵۰۰۰۰ نهال گز، تاغ، سکساول در ولایت هرات.

(ج)تنظیم همه جانبه و ارزش‌افزایی محصولات نباتات طبی هنگ و شیرین‌بویه.

(۱) شناسائی و ایجاد ۴۳ انجمن تنظیم نباتات طبی و ۱۷ اتحادیه در سطح ولسوالی‌ها و ولایات شده که با کسب شخصیت حکمی نباتات

طبی را به صورت پایدار تنظیم و ارزش‌افزایی می‌نمایند در ولایات (سمنگان، بغلان، تخار، بلخ، کنندز و بدخشان).

(۲) ظرفیت‌سازی ۴۷۸۰ نفر اعضای انجمن‌های نباتات طبی در ولایات (سمنگان، بغلان، تخار، بلخ، کنندز و بدخشان).

(۳) احیا و حفاظت ۳۴۴۰ هکتار نبات هنگ و ۹۰۰ هکتار نبات شیرین‌بویه (سمنگان، بغلان، تخار، بلخ، کنندز و بدخشان).

(۴) حفاظت ساحات در حال تخریب نباتات طبی ۳۴۴۰ هکتار نبات هنگ و ۹۰۰ هکتار نبات شیرین‌بویه (سمنگان، بغلان، تخار، بلخ، کنندز و بدخشان) از طریق توزیع پروژه‌های کوچک عایداتی به جوامع محلی.

– احیای و حفاظت ۱۶۰۰ هکتار ساحات تخریب شده هنگ در ولایت بغلان (۸۰۰ هکتار احیای و ۸۰۰ هکتار حفاظت)

– احیای و حفاظت ۱۶۰۰ هکتار ساحات تخریب شده هنگ در ولایت بلخ (۸۰۰ هکتار احیای و ۸۰۰ هکتار حفاظت)

– احیای و حفاظت ۱۶۰۰ هکتار ساحات تخریب شده هنگ در ولایت تخار (۸۰۰ هکتار احیای و ۸۰۰ هکتار حفاظت)

– احیای و حفاظت ۱۶۰۰ هکتار ساحات تخریب شده هنگ در ولایت سمنگان (۸۰۰ هکتار احیای و ۸۰۰ هکتار حفاظت).

– احیای و حفاظت ۴۸۰ هکتار ساحات تخریب شده هنگ در ولایت بدخشان (۲۴۰ هکتار احیای و ۲۴۰ هکتار حفاظت).

– احیای و حفاظت ۱۸۰۰ هکتار ساحات تخریب شده شیرین‌بویه در ولایت کنندز (۸۰۰ هکتار احیای و ۸۰۰ هکتار حفاظت).

(۵) احیا و حفاظت ساحه ۸۶۸۰ هکتار ساحات تخریب شده و در حال تخریب نباتات طبی هنگ و شیرین‌بویه (سمنگان، بغلان، تخار، بلخ، کنندز و بدخشان.

(۶) استخدام ۱۵ نفر کارمندان تخنیکی در ولایات سمنگان، بغلان، تخار، بلخ و کنندز.

(۷) تهیه و خریداری ۱۰ عراده موتورسایکل

(۸) تهیه و خریداری ۱۵ پایه میز و چوک

(۹) نظارت و ارزیابی از تطبیق پروژه برای دو مرتبه.

(۱۰) استخدام یک نفر ماستر ترینر نباتات طبی.

۳. اکوسیستم‌های با ارزش طبیعی (ریاست ساحات حفاظت شده):

– اعمار ۷۰۰ متر پیاده رو پخته و سنگ‌فرش در پارک ملی بند امیر.

– اعمار ۴ تشناب در پارک ملی بند امیر ولایت بامیان.

– اعمار ۷۰۰۰ متر مربع پارکینگ وسایط در پارک ملی بند امیر

– اعمار ۴ محل تماشا برای سیاحین بند امیر

– اعمار ۲۵ پایه سایه بان برای سیاحین پارک ملی بند امیر

– ترمیم تعمیر اتاق محافظان، برج ترصد و اعمار دیوار ساحه حفاظت شده کول حشمت خان.

– استخدام ۱۴ نفر محافظ و صفا کار در پارک ملی بند امیر.

– استخدام ۱۶ نفر محافظ در ساحه حفاظت شده واخان بدخشان.

– تنظیم، مدیریت و انکشاف پارک‌های ملی بند امیر و واخان و ساحات حفاظت شده کول حشمت خان و دره شاه فولادی.

احداث قوریه‌های خانه‌گی تولید نهال جلفوزه و چهارمغز در سه ولایت (پکتیا، پکتیکا و خوست):
(۱) تاسیس ۱۰۸ انجمن جنگل‌داری در ولایات (خوست، پکتیا و پکتیکا)

– ۳۶ انجمن در ولایت خوست،

– ۳۶ انجمن در ولایت پکتیا،

– ۳۶ انجمن در ولایت پکتیکا.

ادامه در صفحه ۷

د کرنې په وزارت کې د غرونو نړیواله ورځ ولمانځل شو

د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزارت، د چاپېریال ساتنې ملي ادارې، د اوبو او انرژۍ وزارت، په افغانستان کې د وحشي ژویو د ژوند د تحفظ موسسې او یوشمېر نړوالې ادارې په ګډه د پوهنتون د یوشمېر استادانو او متخصصینو په شتون کې د غرونو نړیواله ورځ ولمانځل. هر کال د دسامبر ۱۱ مه د غرونو د نړیوالې ورځې په توګه لمانځل کیږي.

د غرونو د نړیوالې ورځې په لمانځغونډه کې د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزارت د اوبولګولو او طبیعي سرچینو مرستیال حشمت الله غفوري د انسانانو په ژوند کې د غرونو رول مهم او حیاتي وبلل او زیاته یې کړه: «غرونه د انسانانو د ژوند اساس جوړوي. ځنګلونه، څرخایونه، طبیي نباتات، اوبه، معدنونه، وحشي ژوي او کنگلونه ټول په غرونو کې دي او سرچینه یې غرونه دي.»

هغه دغه راز وویل، چې د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزارت د جلعوزې، پستنې او چهارمغزو د نیالګیو کېنولو له لارې د ځنګلونو د بیارغونې او د وحشي ژویو د سیمو د تنظیم او دغه راز د څرخایونو د جوړولو په پار برنامې لري.

په همدې حال کې د چاپېریال ساتنې د ملي ادارې مسلکي مرستیال عزت الله صدیقي وویل، چې غرونه له اقلیم او ایکو سیسټم سره بېچلي

اړیکې لري او نه باید یې ساتنه او سرشارو سرچینو ته ګډه پاملرنه ووشي. هغه زیاته کړه: «غرونه دحمایتي چوپړتیاو، د محصولاتو وړاندې کولو، د کنگلونو او د اوبو سرچینې دي.»

په ورته وخت کې په دې غونډه کې د اوبو او انرژۍ وزارت د اوبو د سرچینو مشر فایز الرحمن عزیزي وویل: «غرونه د اوبو سترې سرچینې، د کنگلونو د اوبو زېرمې او د برېښنا د ایجادولو سترې سرچینې دي. د اوبو جریان د کرنې، اوبولګولو، طبیي نباتاتو او د برېښنا د تولید لامل کیږي.»

افغانستان د هغو هېوادونو په ډله کې ده، چې

د غرونو د نړیوالې ورځې په لمانځغونډه کې د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزارت د اوبولګولو او طبیعي سرچینو مرستیال حشمت الله غفوري د انسانانو په ژوند کې د غرونو رول مهم او حیاتي وبلل او زیاته یې کړه: «غرونه د انسانانو د ژوند اساس جوړوي. ځنګلونه، څرخایونه، طبیي نباتات، اوبه، معدنونه، وحشي ژوي او کنگلونه ټول په غرونو کې دي او سرچینه یې غرونه دي.»

۷۵ سلنه یې غرونه دي، چې دغه غرونه د هېواد طبیعي امتیازات ګڼل کیږي. د څښلو او کرنې لپاره کابو ۸۵ سلنه خوړې اوبه له غرونو سرچینه اخلي.

د طبیعي سرچینو له نظره د هېواد ۹۰ ځنګلونه په غرنیو سیمو کې دي او غرونه د مالدارانو د مالونو لپاره هم ښې ګټې لري. دغه راز باید وویل شي، چې د څرخایونو کابو ۵۰ سلنه غرنۍ سیمو کې دي او د مالدارۍ د ودې په خاطر زیات اهمیت لري.

حاصل املو ګټه خاړه یکه هزارو ۷۰۰ تن رسيد

این که نهال‌ها را تازه غرس کردیم و یک یا دو سال می‌شود که سر حاصل آمده‌اند، همین مقدار هم زیاد است و ان شاءالله که حاصلات در آینده بیش‌تر می‌شود.» حاجی غلام‌رسول یک‌تن دیگر از باغداران قریه آهن‌دره مرکز تخار می‌گوید: «املوک در محصولات باغی مقام اول را دارد، به خاطر این که مقاومت آن در برابر امراض نظر به دیگر میوه‌جات بیش‌تر است و املوک را کرم نمی‌خورد، بناً ما هم کم‌تر دواپاشی می‌کنیم.»

شفیق الله نوری

مسوولان ریاست زراعت، آبیاری و مالدارۍ ولایت تخار از افزایش قابل ملاحظه حاصلات املوک در سال جاری خبر می‌دهند و می‌گویند که تقاضای دهقانان برای ایجاد باغ‌های املوک بیش‌تر شده است.

فیض‌الله فروتن آمر امور زراعتی ریاست زراعت، آبیاری و مالدارۍ تخار املوک را یکی از محصولات تازه رواج‌یافته ولایت تخار می‌داند که در مدت کمی، توجه بیش‌تر باغداران را به خودش جلب کرده است. او می‌افزاید، «از سال ۲۰۱۰ بدین‌سو علاقه‌مندی باغداران به احداث باغ‌های املوک بیش‌تر گردیده و تا حالا بیش از ۵۰۰ جریب باغ املوک به همکاری ریاست زراعت این ولایت ساخته شده است.» در همین حال باغداران این ولایت از حاصلات باغ‌های املوک‌شان در سال جاری راضی‌اند و از وزارت زراعت می‌خواهند که در ساختن باغ‌های بیش‌تر املوک در این ولایت، با آنان همکاری کند.

عزیزالله یک‌تن از باغداران قریه قزاقان مرکز تخار که از یک جریب زمین، بیش‌تر از ۸۰ سیر املوک یا خرمالو فروخته است. او می‌گوید: «امسال حاصلات ما خوب است و به خاطر

الف تاجا زعفران

ادامه تقلبات زعفران

محمد هاشم اسلمی، مشاور ارشد انکشاف زعفران در وزارت زراعت

● قسمت سی‌ام:

نظیر سود، آمونیاک و کربنات دو سود نارنجی مایل به قرمز است. مادگی رنگی به سرعت در الکل حل می‌گردد. برای عصاره‌کشی زعفران از این کیفیت به خوبی می‌توان استفاده نمود. زعفران در برابر دندانه‌زاج سفید نارنجی و در برابر دندانه قلع زرد می‌باشد.

تقلب با افزودن مواد حیوانی

از جمله این موارد، می‌توان به رشته‌های پخته شده عضلات گاو و رشته‌های گوشت نمک زده که چربی آن‌ها گرفته شده است اشاره نمود.

روش شناسایی

در صورت سوزاندن مقدار کمی زعفران آلوده می‌توان به وجود این موارد در زعفران پی برد.

تقلب با افزودن عطر مصنوعی

در این صورت برای بهبودی عطر و طعم زعفران ناخالص از افزودن «سافرانال» مصنوعی استفاده می‌شود.

روش شناسایی

از طریق روش‌های پیشرفته آزمایشگاهی به وجود این ترکیب مصنوعی میتوان پی برد.

تقلب با افزودن مواد رنگی

با توجه به قیمت بالای زعفران بازارهایی که به قیمت حساسیت نشان می‌دهند سراغ کالای جانشین و همرنگ ولی با قیمت ارزان نظیر رنگ‌کننده‌های مصنوعی می‌روند. یکی از روش‌های بسیار رایج سود جویان برای تقلب نیز افزودن رنگ‌های سنتزی است. سودجویان ممکن است رنگ طبیعی زعفران را گرفته و با رنگ مصنوعی دوباره آن را رنگ کنند باید توجه داشت هر میلی گرم نوع مرغوب زعفران به طور محسوس باید ۷۰۰ سانتی‌متر مکعب آب را رنگ کند.

روش شناسایی

به طور کلی زعفران حقیقی و خالص آب را به زرد در می‌آورد لیکن زعفران تولید شده از رنگ تقلبی غالباً میخکی یا نارنجی است و در اسیدسولفوریک آبی تیره می‌شود. علاوه بر این برای تشخیص زعفران حقیقی و خالص از سایر مواد از تر کردن زعفران در محلول اتانول (در خصوص رنگ) استفاده می‌کنند. همان طوری که بیان شد اسیدسولفوریک غلیظ رنگ آن را به آبی بسیار سیر تغییر می‌دهد. در مواد تقلیایی

ایجاد رنگ زرد کند.

زعفران به ویژه به صورت پودر، با تقلبات بیش‌تری می‌تواند همراه باشد. هم‌چنین ممکن است زعفران را ساییده و با خاک سرخ مخلوط کنند تا افزایش وزن پیدا کند.

... از صفحه ۵

ریاست منابع طبیعی در ۱۳۹۸ چي کرد؟

– ظرفیت تخنیک و عملیاتی برای نظارت فعالیت‌ها تقویت یافته است. (۵) تقویت ظرفیت تخنیک و عملیاتی، بسیج جوامع محلی برای اشتراک در ایجاد و حفاظت از ساحات کمربند سبز کابل:

– برگزاری شش کمپاین نهال‌شانی (تپه‌های قرغه، کوه شیردروازه، کوه بینی حصار، تنگی غارو، بادام باغ، کوه اطراف شهرک منشی میرغلام، قلعه مسلم در فصل نهال‌شانی. – برگزاری ۲۰ جلسه آموزشی برای ۱۰۰۰ نفر از ۵ ساحه کمربند سبز. – نصب ۵۲ تخته اعلانات در ۴ ساحه کمربند سبز. – نشر ۱۰۰۰ بروشور یک صفحه‌ای جهت آگاهی عامه. – برقراری ارتباط با رسانه‌های ملی و بین‌المللی به خاطر زمینه‌سازی اشتراک مقامات عالی رتبه در تلویزیون‌ها.

– تولید کلیپ‌های تصویری (اسناد راجع به فعالیت‌ها و دست‌آورد‌های پروژه کمربند سبز کابل).

– آپدیت فعالیت‌های روزمره و دست‌آورد‌ها در رسانه‌های اجتماعی. – برگزاری جلسات هم‌آهنگی میان شرکای پروژه و جوامع.

– ساحات پلانی ارزیابی دقیق صورت گرفته، خطرات هر ساحه دقیق مطالعه گردیده و مطابق آن ظرفیت‌سازی صورت گرفته، درخواست و تعهد جامعه در ارتباط حفظ و مراقبت ساحه و همکاری در تطبیق فعالیت‌های صورت می‌گیرد.

– ایجاد انجمن‌های جنگل‌داری در ساحات جدید و مکانیزم جلوگیری از منازعات.

(۶) ارتقای ظرفیت، هم‌آهنگی، نظارت و ارزیابی:

– به خاطر جلوگیری از سکتگی‌ها (فعالیت‌های تخنیک و سربیزی، فعالیت‌های انجیر، آگاهی عامه، اداری و غیره...) پروژه به صورت منظم نظارت خواهد شد

– برای دانستن موثریت پروژه کمربند سبز کابل برحسب توقعات، ارزیابی اکولوژیکی محیطی، اجتماعی و اقتصادی صورت می‌گیرد.

– نهایی‌سازی و انکشاف رهنمودهای تخنیک، نظارت ارزیابی، آگاهی عامه، تهیه نقشه‌های مورد ضرورت ساحات، و تهیه چک لیست فعالیت‌های قبل از تطبیق پروژه برای ساحات جدید،

– بیس‌لاین سروی از ساحات پلانی گرفته شده و سیستم نظارت ارزیابی انکشاف می‌یابد.

– برگزاری جلسات منظم هم‌آهنگی و ورکشاپ‌ها با شرکای کاری جهت بررسی سطح پیشرفت، دست‌آورد‌ها و محدودیت‌ها.

– مدل مشارکت جامعه و سکتور خصوصی در کمربندهای سبز و شناسایی و دیزاین آبریزه و ساختمانی ساحات جدید صورت گیرد.

(۲) احداث ۱۰۷۶ قوریه خانه‌گی به ظرفیت تولیدی ۶,۴۵۶,۰۰۰ نهال جلفوزه و چار مغز به منظور احیای ۸۰۷۰ هکتار جنگل تخریب شده:

– احداث ۳۶۰ قوریه خانه‌گی در ولایت خوست.

– احداث ۳۶۰ قوریه خانه‌گی در ولایت پکتیا.

– احداث ۳۵۶ قوریه در ولایت پکتیکا. (۳) خریداری ۴ پایه کامپیوتر و میز و چوکی در مرکز و ۳ پایه کامپیوتر با میز چوکی و ملحقیات آن و ۱۸ عراده موترسایکل در سه ولایت

(۴) استخدام به تعداد ۳ نفر کارمندان جهت مدیریت پروژه در مرکز، ۳ نفر مسئولین ولایتی و ۱۵ نفر مسئولین ساحه‌ای در سه ولایت (پکتیا، پکتیکا و خوست)

پروژه کمربند سبز کابل:

(۱) جمع‌آوری معلومات از توپوگرافی، وضعیت اکولوژیکی/ محیطی و تنوع حیات در ساحات کمربند سبز و شناسایی منابع آبی برای ساحات انتخاب شده:

– شناسایی و انتخاب ساحات جدید برای توسعه کمربند سبز کابل

– مطالعات امکان سنجی ساحات برای سال‌های آینده

– مطالعات خاک، آب، اجتماعی، اقتصادی ساحه برای تطبیق فعالیت

– تعیین منابع آبی و انرژی برای ساحه (۲) حفظ و مراقبت ۱۵۸۸۵ هکتار

ساحات پروژه کمربند سبز که طی سال‌های قبل تطبیق گردیده است: – آبیاری ۱۵ مراتب و مراقبت نزدیک به ۷۶۵ هزار نهال‌های غرس شده و نهال‌های بذر مستقیم سال‌های قبل

در ساحات (قرغه، قصبه، شیردروازه، بینی حصار، آسمایی، بادام باغ، تپه مرنجان، کوله‌پشته، تنگی غارو، کوه اطراف شهرک منشی میر غلام).

– غرس بیش‌تر از ۳۷۷۵۰ انواع نهال‌ها در ساحات آبریزه باقی مانده از سال قبل.

(۳) توسعه کمربند سبز (پوشش جنگلی و علوفه‌ای) به مساحت مجموعی ۱۸۰ هکتار در ساحات جدید:

– بذر ۱۰۸ کیلو گرام انواع تخم علوفه در ساحه ۵۴ هکتار.

– اعمار ۱ شبکه آبیاری در ساحه قلعه مسلم.

– اعمار ۳ برج برق سولری و یک برج برق کمپک.

– معرفی بدیل شبکه‌های آبیاری اقتصادی و پایدار.

(۴) بلند بردن ظرفیت تخنیک و تولید فارم‌های موجود از طریق نصب شبکه‌های آبیاری، تجهیز، غرس و حفاظت نهال‌های غیر متمرکز/ زینتی، بوته‌ها و تخم علوفه جات:

– تولید ۴۰۰ هزار انواع مختلف نهال‌ها در ۶ فارم مرکزی

دکرنې وزیر:

دکرنې له لارې تر راتلونکو څلورو کلونو پورې څه باندې ۶۰۰ زره مېرمنې پر ځان بسيا کيږي

او د دوي اقتصادي پياوړتيا سره مرسته وکړي. دهغه په خبره دغه شمېر مېرمنې د خپلو کارونو د ښه کولو په پار د کرنې وزارت له خوا اړينې روزنې هم تر لاسه کړي دي. ښاغلي دراني د مېرمنو پياوړتيا د بشريت پياوړتيا وباله او زياته يي کړه، کله چې مېرمنې پياوړې شي بشريت پياوړي کيږي.

د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزير اعتراف وکړ، چې د نارينه و په پرتله مېرمنې په اقتصادي مديريت کې ښه عمل کوي.

په همدې حال کې د کرنې وزارت د کورني اقتصاد مشر نذير رحمن وويل، ياد رياست توانېدلې ده، چې په ۱۴ ولايتونو کې د مېرمنو د پياوړتيا گروپونه ايجاد کړي. مېرمن رحمان وويل، چې ددغو گروپونو کار په ۱۳۹۴ يم کال کې پيل شو او دمگړۍ په څلورو ولايتونو کې فعاليت کوي.

د مېرمنو د پياوړتيا درېيم ملي کنفرانس د کرنې وزارت د کورني اقتصاد رياست له خوا د لسگونو کروندگرو او په مرکز او لايتونو کې د کرنيز او مالدارۍ په برخه کې د فعالو مېرمنو په شتون کې، د

د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزير نصير احمد دراني وايي، د هغه برنامې پر اساس چې ددې وزارت له خوا د مېرمنو د اقتصادي پياوړتيا په پار تر لاس لاندې نيول شوې، په پام کې ده چې د کرنيزو برنامو په پلي کولو سره د راتلونکو څلورو کلونو په ترڅ کې ۶۱۶ زره او ۶۰۰ مېرمنې له اقتصادي پلوه پر خپلو پښو ودريږي.

ښاغلي دراني، چې د کرنې په وزارت کې د مېرمنو د پياوړتيا درېيم ملي کنفرانس ته خبرې کول وويل، ټاکل شوې چې ددې برنامې پر اساس د کورنيو باغجو، قوريو، شنو خونو او د مېوو او سبو د پروسس توکو په وېش سره ۶۷ زره او ۶۰۰ مېرمنې د کرنې په برخه کې تر پوښښ لاندې ونيول شي. دغه راز د مالدارۍ، شاتو روزنې فارمونو، د وريو ساتنې او د چرگانو د روزنې وړو فارمونو له لارې به ۴۲ زره او ۶۰۰ نورې مېرمنې هم د دې وزارت د ملاتړ تر چتر لاندې راشي. په ورته وخت کې د خلکو د غوښتنې پر اساس ۱۰۵ زره او ۸۰۰ مېرمنې به د ترويج په برخه کې وروزل شي. په همدې حال کې د بازارموندنې او د ځانگړې مارکېټ د ايجادولو له لارې ۲۰۰ نورې مېرمنې د اقتصادي ملاتړ تر چتر لاندې ونيول شي.

د کرنې وزير زياته کړه: «په ټوله کې د کرنې وزارت به تر څلورو کلونو وروسته وتوانيږي، چې د کرنې د سکتور له لارې ۶۱۶ زره او ۶۰۰ مېرمنې د اقتصاد له اړخه پر خپلو پښو ودروي. زه په دې اند يم چې دغه شمېر شايد د ټول حکومت په کچه ناشوني وي.»

د کرنې وزير دغه راز وويل، چې د کرنې وزارت په وروستيو کلونو کې د بېلابېلو برنامو له لارې توانېدلې ده، چې ۴۰۰ زره مېرمنې د ملاتړ تر چتر لاندې راولي

د کرنې وزير زياته کړه: «په ټوله کې د کرنې وزارت به تر څلورو کلونو وروسته وتوانيږي، چې د کرنې د سکتور له لارې ۶۱۶ زره او ۶۰۰ مېرمنې د اقتصاد له اړخه پر خپلو پښو ودروي. زه په دې اند يم چې دغه شمېر شايد د ټول حکومت په کچه ناشوني وي.»

مېرمنو پر ملي استراتيژۍ د خبرو اترو په پار د کرنې په وزارت کې د دوو وروځو لپاره په لاره اچول شوې ده.

نذير رحمان وايي، چې په کرښه کې د مېرمنو ملي استراتيژۍ د پنځو کلونو لپاره ترتيب شوې وه، چې دا دوره په بشپړېدو ده. د اغلې رحمان په خبره په دې کنفرانس کې ددې استراتيژۍ پر بيا کتنې خبرې اترې کيږي او يو بل پنځه کلن استراتيژي چمتو کيږي.

د کرنې په وزارت کې د مېرمنو د پياوړتيا د درېيم ملي کنفرانس په پيل کې يو شمېر نور بنسټونه هم د مېرمنو د اقتصادي پياوړتيا په پار خبرې وکړې.

دهقان

Public.relation@mail.gov.af

www.mail.gov.af

Ministry of Agriculture, Irrigation and Livestock

@MAIL_AF

۰۷۴۸۰۰۹۱۳۷

۰۷۶۶۴۰۰۶۰۰

نشانی برقی:

ویب‌سایت:

فیس‌بوک:

تویتر:

شماره‌های تماس:

آدرس: جمال مینه، کارته سخی، کابل، افغانستان

به جز گزارش‌ها و سخن دهقان، مسوولیت متباقی مقاله‌ها به نویسندگان آن بر می‌گردد.

صاحب امتیاز: وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ

akbar_rostami10@yahoo.com - ۰۷۶۶۴۰۰۶۰۰

مدیر مسوول: حبیب بېزاد ۰۷۰۶۷۹۸۱۴۴ - ha.behzad@gmail.com

سر دبیر: نورالعین

ویراستاران: جمعه گل اشرفی و ظفر شاه رویی

مدیر خبر: گیتی محسنی

گزارشگران: شجاع الحق نوری، حشمت‌الله حبیبی، نعیم رضایی و شفیق‌الله نوری

برگه‌آرایی: نذیر احمد دستگیرزاده

Solar Changes 350 Acres of Kunar Rain-fed Land to Irrigated Land

By: Shujalhaq Noori

Irrigation through solar power changed 350 acres of Kunar rain-fed land to irrigated land. Kunar Agriculture, Irrigation, and Live-stock Directorate says that the province is mountainous with less land but more mountains.

According to the directorate, they wanted to do something in order to get good result from less work. The directorate believes that in Kunar mountainous geography solar power give great result.

The directorate said that they asked for the budget last year to create solar power system in the province, which the government also approved their suggestion and granted them the money.

The solar power systems have been built for the residents of Watapor, Marawar, Sarakano, and Narang districts.

Enamullah Sapai, provincial agriculture director, said, "One of our priorities is to make more use of the Kunar River. So we tried to make more land green, manage

the water in the Kunar River, and use solar power. We also changed rain-fed land to irrigated land. We intend to irrigate over 3,500 acres of land through this system in the coming years."

Abdul Qodos, irrigation manager at the provincial agriculture directorate, said, "We built 27 solar systems, changed rain-fed and dry land to irrigated land; now people harvest in two seasons. The solar system is equipped with 24 pieces of solar glass, water reservoirs, pipe and other equipment."

Qodos added, "People are very interested to the system, we have worked on the possibilities, after building these networks over 700

requests have come from people to build them such networks. The solar networks benefits 600 families. The solar systems have been built with the 80 percent of the Ministry's share and 20 percent of residents'.

Mumtaz, one of the residents of Kunar's Watapor, told Farmers' Weekly, "Our rain-fed and dry lands have been greened due to these networks. Over seven acres of my land have been changed to irrigated land. In the past we used to cultivate rain-fed wheat but now we have built tangerine, peach, and lemon gardens. We also cultivate vegetable in portion of our lands. In the past all

our works depended on rain but now we harvest two times a year. We ask the government to do such work more for us. People here are poor and destitute, thus; they need more cooperation."

Kunar is a beautiful and agricultural province in the east of the country. Kunar River has provided a good base for agriculture for the people of the province. The Ministry of Agriculture is also trying to make much more use of these waters. Implementation of solar irrigation networks is an example of such activities.

د بزرگرانو د اړیکو مرکز

گرانو بزرگرانو؛

له ۱۵۰ وړیا شمېرې سره اړیکه ونیسئ او د کرنې له کارپوهانو سره خپلې ستونزې شریکې کړئ، ستاسو د ستونزو هوارولو په پار به ډېر ژر تاسوته ځواب درکړل شي.

۱۵۰

